

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์
อรุณวรรณ ตั้งจันทร์, เกษร ธิตะจारी, นิรัช สูดสังข์

The Development of Textile Products for Housing from Hill Tribe Hmong Community,
Phetchabun Province.

Arunwan Tangchanton, Keasorn Thitacharee, Nirat Soodsang

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาศิลปะและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

^{2 3}อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

¹Graduate Students, Department of Art and Design, Faculty of Architecture, Naresuan University, Phitsanulok

^{2 3}Lecturer, Faculty of Architecture, Naresuan University, Phitsanulok

* Corresponding author E-mail address:

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนจาก กลุ่มผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามเพศและระดับรายได้ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 4 ชุด ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ Mean, Standard Deviation, Independent Samples, One – Way ANOVA การวิจัยและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์พบว่า คือ ลายดอกไม้ จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภค พบว่าการประเมินระดับความพึงพอใจ จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกันและจำแนกตามระดับรายได้พบว่าแตกต่างกัน ในด้านประโยชน์ใช้สอย วัสดุและกรรมวิธี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การพัฒนาผลิตภัณฑ์, เคหะสิ่งทอ, ผ้าปักชาวเขา, ชาวเขาเผ่าม้ง, จังหวัดเพชรบูรณ์

ABSTRACT

This research aims 1) to develop the general aspects of the embroidery garment product made by Hmong people for resident decoration 2) to evaluate consumer satisfaction with the embroidery garment that has been developed under the standard and sense of local people from the interest people and other, distinguish by gender and income level. This research used 100 people as an example population. In this study, the author made 4 sets of research tool and statistics data analyzed by Mean, Standard Deviation, Independent Sample, one-way ANOVA analysis and LSD. The research found that the embroidery garment product development of Hmong community in Phetchabun is The Flower design, The study found that consumer satisfaction level what classified by gender was not different but income level was, there was significance dissimilarity about 0.05.

Keywords : Product development, Home textiles, embroidery garment product, Hmong community, Phetchabun Province

บทนำ

ชาวเขาเผ่าม้งในประเทศไทย ตั้งถิ่นฐานอยู่บนภูเขาสูงหรือที่ราบเชิงเขาในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน แพร่ ลำปาง กำแพงเพชร เลย พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย และตาก มีประชากรทั้งสิ้น 151,080 คน เดิมประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบทำไร่เลื่อนลอย พืชที่ปลูกส่วนใหญ่ใช้ทำกินภายในครัวเรือนเท่านั้น เช่น ข้าว ข้าวโพด ไม่ได้มีการซื้อขาย รายได้ของชาวเขาในอดีต จึงมาจากการปลูกฝิ่นขาย ซึ่งฝิ่นนั้นเป็น พืชต้องห้าม ใช้เป็นสารตั้งต้นยาเสพติด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานโครงการหลวง ซึ่งมีภารกิจหลัก คือ การสร้างแหล่งทำกินอย่างต่อเนื่อง เพื่อพลิกฟื้นชีวิตของชนเผ่าตามดอยสูงในพื้นที่ภาคเหนือ เพื่อช่วยเหลือให้ราษฎรชาวไทยภูเขาให้มีอาชีพและสร้างรายได้โดยการปลูกพืชผัก ผลไม้เมืองหนาว เพื่อลดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของชาติ คือ ป่าไม้ และต้นน้ำลำธาร นอกจากนี้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาส่งเสริมศิลปาชีพชาวเขาเผ่าม้ง ซึ่งมีวัฒนธรรมสร้างสรรค์ศิลปะอย่างประณีต เช่น ผ้าปัก ผ้าประดิษฐ์ เครื่องเงิน ทั้งทรงเป็นแบบอย่างนำเครื่องประดับและผ้าประดิษฐ์ ผ้าปักของชาวเขาเผ่าม้ง มาใช้ประดับตกแต่งฉลองพระองค์ ทำให้สตรีไทยทั่วประเทศเจริญรอยตามพระราชนิยม ทรงสนับสนุนสินค้าที่ชาวเขาเผ่าม้งผลิตอย่างกว้างขวาง และเป็นการฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีของชาวเขาเผ่าม้งให้ดำรงสืบทอดยั่งยืนต่อไป

อีกทั้งผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งเป็นงานฝีมือที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษมาหลายร้อยปีแล้ว เกิดจากการใช้เวลาว่างของสตรีหลังจากทำงานเกษตรกรรมในแต่ละวันหรือหลังฤดูเก็บเกี่ยว โดยนำป่านป่า ผ้ายหรือใยกล้วยซึ่งที่ปลูกในหมู่บ้านมาปั่นเป็นเส้นขนาดเล็กและนำมาทอเป็นผืนด้วยเครื่องทอผ้าแบบพื้นบ้าน คือ กี่เอว โดยผูกปลายกลุ่มด้ายยืนเข้ากับเสา อีกข้างหนึ่งผูกกับเอวแล้วทอ เป็นการทอแบบดั้งเดิม จากนั้นนำมาปักด้วยมือเป็นลวดลายประณีต สวยงามรวมทั้งการเขียนลายด้วยขี้ผึ้ง ซึ่งชาวม้งเรียกว่า “วาดขี้ผึ้ง” หรือที่เรียกกันว่าการทำผ้าบาติก โดยลวดลายที่อยู่บนชิ้นงานนั้นเกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์จากความคิดสร้างสรรค์ของผู้ทำ โดยมีต้นแบบมาจากลวดลายโบราณซึ่งอาจเป็นตัวหนังสือ สิ่งของรอบตัวหรือได้แรงบันดาลใจในธรรมชาติ อย่างเช่น ใบไม้ กิ่งไม้ เท้าช้าง ดวงดาว เป็นต้น ทำให้ชิ้นงานแต่ละชิ้นมีลวดลายไม่ซ้ำกันและยังมีอัตลักษณ์เฉพาะตัวบ่งบอกลักษณะของชนเผ่าของตนและชาวเขาเผ่าม้งยังนำผ้าดิบ ผ้าฝ้ายหรือผ้าใยกล้วยซึ่งที่ผลิตเองมาปักเป็นลวดลายต่างๆ ซึ่งลวดลายเหล่านี้จะคิดค้นออกแบบตามความคิดและภูมิปัญญาของแต่ละคน ชาวเขาเผ่าม้งนั้นยังมีความประณีต พิถีพิถันในการปักและการคิดลวดลายต่างๆ และเมื่อมีการปักลายเรียบร้อยแล้ว จะนำมาตกแต่งเป็นเสื้อผ้า เพื่อใช้สวมใส่ในเทศกาลปีใหม่หรือในวันสำคัญต่างๆ เพราะชาวเขาเผ่าม้งมีความเชื่อกันว่า ในเทศกาลปีใหม่ ชาวม้งทุกคนจะสวมผ้าใหม่ เพื่อเป็น ศิริมงคล และในพิธีสำคัญเช่น งานศพ ศพของผู้ตายต้องสวมใส่ของชนเผ่าเท่านั้น มิฉะนั้น ผีบรรพบุรุษจะจำไม่ได้และไม่ต้อนรับดวงวิญญาณนั่นเอง และในอดีตหญิงชาวเขาจะนำผ้าที่ทอ ที่ทอขึ้นเองมาเขียนเป็นลวดลาย เพื่อที่จะทำเป็นชุดประจำเผ่า แต่ในปัจจุบันมีความต้องการทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น หญิงชาวเขาจึงหาซื้อผ้าฝ้ายจากในเมืองนำมาปักหรือเขียนเขียนแทนการปั่นฝ้ายด้วยมือแบบดั้งเดิม ดังนั้นการทอและงานปักแบบโบราณจึงมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น เพราะชิ้นงานในแบบโบราณลดน้อยลง คุณภาพของงานปักรุ่นใหม่ก็ด้อยลงเพราะความพิถีพิถันหมดไป ลายปักจึงหายากขึ้นไม่ละเอียดเหมือนของเก่า งานปักแบบเก่าที่ปักลงบนผ้าทอใยกล้วยจึงมีราคาค่อนข้างแพงและหายากเพราะต้องผ่านกรรมวิธีการผลิตตามภูมิปัญญาดั้งเดิมซึ่งต้องใช้ทั้งเวลาและแรงงานอย่างมาก ในปัจจุบันผู้บริโภคได้เล็งเห็นถึงคุณค่าและความประณีตสวยงาม จึงได้นำผ้าปักไปตกแต่งเป็นของใช้ ได้อย่างหลากหลาย นอกเหนือจากการตกแต่งเสื้อผ้า เช่น กระเป๋าสะพาย กระเป๋าใส่สตางค์ เครื่องประดับ ของตกแต่งบ้าน เป็นต้น

ปัจจุบันผ้าปักชาวเขาที่เป็นของเก๋าดั้งเดิมนั้น เริ่มลดน้อยลงและคงจะหมดไปในที่สุด สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญและคุณค่าทางศิลปการปักผ้านี้ จึงทรงริเริ่มให้มีบรรจไว้เป็นสาขาวิชาหนึ่งในโครงการศิลปาชีพฯ ทั้งนี้นอกจากจะเป็นการอนุรักษ์ศิลปะแล้ว ยังเป็นการสร้างอาชีพเสริมสามารถเพิ่มรายได้ ให้ชาวเขาเผ่าม้งได้ผลิตชิ้นงานผ้าปักออกจำหน่าย จนกลายมาเป็นสินค้าหัตถกรรม (Handicraft) ที่ลือชื่อ กลายเป็นรายได้หลักให้กับครอบครัว และลวดลายความสวยงามที่เกิดขึ้นจากฝีมือการเย็บปักที่ละเอียด ประณีตสวยงามทำให้ผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งได้รับความสนใจเป็น

พิเศษ เพราะเป็นผ้าพื้นเมืองที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่มีใครเหมือน และถ้าพบเห็นที่ใดก็จะทราบได้ทันทีว่าเป็นผ้าปักของชาวเขาเผ่าม้งนั่นเอง (เครือข่ายข้อมูลกาญจนาภิเษก. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2553, จาก www.kanchanapisek.or.th.)

เคหะสิ่งทอ เป็นผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้สำหรับตกแต่งที่พักอาศัย ทั้งในห้องนอน ห้องนั่งเล่น ห้องครัว ห้องน้ำ เช่น ผ้าปูที่นอน หมอน ผ้าคลุมเตียง ผ้าม่าน ผ้าปูโต๊ะ พรมปูพื้น ฯลฯ ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเน้นการใช้งานจริงเป็นหลัก และในปัจจุบันผลิตภัณฑ์สิ่งทอเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในการทำเครื่องนุ่งห่ม เพื่อให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายไปจนถึง การตกแต่ง เพื่อให้เกิดความสวยงาม นอกจากนี้ ยังสามารถนำไป พัฒนาให้เกิดประโยชน์ได้หลายรูปแบบมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการตกแต่งอาคาร สถานที่ ที่อยู่อาศัย เพื่อประโยชน์ใช้สอย หรือเพื่อความสวยงาม ตัวอย่างเช่น ผ้าห่ม ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน พรม ผ้าม่าน และผ้าปูเก้าอี้หรือโซฟา เป็นต้น ดังนั้นผลิตภัณฑ์สิ่งทอจึงนี้มีความสำคัญอย่างมากทั้งในปัจจุบันพื้นฐานและในเชิงพาณิชย์ การที่จะให้เคหะสิ่งทอพื้นบ้านยกระดับสู่ตลาดสากล จำเป็นจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเป็นที่ปรึกษา แต่ก็ยังขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนไทย EU Thailand Economic Co-operation Small Projects Facility ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดงานสัมมนา “The case of Thai Home Textiles: Building Export Competence of a SMEs Dominated Value Chain” เผยแพร่ความสำเร็จของโครงการในการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ภาคเหนือของไทย ซึ่งผลิตผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอออกสู่ตลาดโลกจนได้รับการตอบรับที่ดี Dr.Astrid Faust, Senior Advisor, EU-Thailand Economic Co-operation กล่าวว่าช่วง 10 ปีก่อนอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยมีการเติบโตที่ค่อนข้างดี แต่ปัจจุบันมีคู่แข่งเกิดเพิ่มมากขึ้น อาทิเช่น จีน อินเดีย ปากีสถาน แต่อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยมีโอกาส โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเคหะสิ่งทอ (home textile) ซึ่งมีตลาดสหภาพยุโรป (EU) หรือญี่ปุ่น ที่ให้ความสนใจกับสินค้าประเภทนี้ (เฉลิมพล ไชยรัตนชัยवाल, 2551, www.ttistextiledigest.com) สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2553

จากการศึกษาความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ในแหล่งชุมชนเป็นเรื่องน่าสนใจที่จะนำวัตถุดิบในพื้นที่และอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากยิ่งขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ ในเชิงปัจจัยพื้นฐานและในเชิงพาณิชย์ มาออกแบบและพัฒนาให้เข้ากับผลิตภัณฑ์ สำหรับการตกแต่งภายในที่พักอาศัย เพื่อให้มีอัตลักษณ์ มีความเหมาะสม น่าสนใจ สวยงาม โดดเด่น ตอบสนองความต้องการ โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้บริโภค อีกทั้งสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนชาวเขาเผ่าม้งได้มากขึ้น รวมทั้งได้อนุรักษ์และรักษาศิลปวัฒนธรรมที่ได้จากลวดลายของผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง ต่าบลเล็กน้อย ในอีกลักษณะหนึ่ง ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและสังคมของการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนจากกลุ่มผู้ที่สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำแนกตาม เพศ และระดับรายได้

สมมติฐานของการวิจัย

ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่พัฒนาขึ้น ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน จำแนกตาม เพศและระดับรายได้ แตกต่างกันและอยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
2. ได้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้บริโภค ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง

3. ผู้บริโภคสามารถนำผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอไปใช้พัฒนาเพื่อตกแต่ง บ้านเรือน ที่อยู่อาศัยตนเองได้
4. ทำให้ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ได้จากลวดลายของผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง ได้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้พัฒนาตามกรอบแนวคิดดังนี้

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาและลักษณะเฉพาะถิ่นจากลวดลายของผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์
2. พัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยนำลวดลายจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง มาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ในงานวิจัย คือ ชุมชนชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย

- 1.1 ประวัติความเป็นมาของชุมชนชาวเขาเผ่าม้ง ลักษณะของผ้าปัก ความหมายและที่มาของลวดลายตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
- 1.2 ลักษณะและสภาพทั่วไปของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอตามเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
- 1.3 แนวความคิดและกระบวนการผลิตของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชุมชนชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

2. ขอบเขตด้านผลิตภัณฑ์ ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากลวดลายของผ้าปักของชุมชนชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นเคหะสิ่งทอ ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอสำหรับที่พักอาศัย คือ

1. ปลอกหมอน
2. ผ้าพาดเตียง
3. หมอนอิง
4. ผ้าพาดโต๊ะรับแขก
5. ผ้ารองแจกันดอกไม้
6. ผ้ารองแก้ว
7. ผ้ารองจาน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 ตัวแปรต้น คือ รูปแบบของผลิตภัณฑ์
- 3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นจากกลุ่มผู้สนใจที่มีต่อรูปแบบของผลิตภัณฑ์จำแนกตาม เพศ และรายได้

4. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

- 4.1 ประชากร คือ กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบ จากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์

ณ จุดจำหน่ายสินค้าของฝาก สถานที่ท่องเที่ยวและที่พักในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

- 4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ณ จุดจำหน่ายสินค้าของฝากสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหมดจำนวน 100 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ จำนวน 25 คนต่อสัปดาห์ ใช้เวลาในการสุ่มทั้งหมด 4 สัปดาห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

เคหะสิ่งทอ (Home textiles) หมายถึง ของใช้ตกแต่งบ้านที่ทำจากสิ่งทอที่เป็นทั้งผ้าผืนหรือเส้นใยต่างๆ นิยมใช้ตกแต่งในห้องนอน ห้องนั่งเล่น ห้องครัว เช่น ผ้าปูที่นอน หมอน ผ้าคลุมเตียง ผ้าผืน โคมไฟ ผ้าปูโต๊ะ พรมตกแต่งผนัง พรมปูพื้น ที่รองแก้วรองจาน ฯลฯ เป็นต้น

ผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง หมายถึง ผ้าที่ตกแต่งด้วยกรรมวิธีการปักด้วยมือตามรูปแบบของชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้เข็มและเส้นด้ายต่างๆ เช่น เส้นด้ายฝ้าย เส้นไหม เส้นไหมพรม ดิ้นเงิน ดิ้นทอง เชือก ปักลงบนผืนผ้าด้วยมือ ที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษของชาวเขา ซึ่งการออกแบบลวดลายต่างๆ ตามประสบการณ์ภูมิปัญญา ในการคิดลวดลายและปักโดยความประณีต

ชาวเขาเผ่าม้ง หมายถึง กลุ่มชาวเขาเผ่าม้ง ที่อาศัยอยู่หมู่บ้านม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีอาชีพเสริมเป็นการทอผ้า การปักผ้า เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการทำวิจัย มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนจากกลุ่มผู้ที่สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามเพศและระดับรายได้ ผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินการวิจัยไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิจัย กฎเกณฑ์ข้อบังคับเบื้องต้นของการออกแบบ รูปแบบลวดลายและวิธีการปักผ้า เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนชาวเขาเผ่าม้งบ้านเข็กน้อยจังหวัดเพชรบูรณ์

2. ทำการศึกษาผลิตภัณฑ์เดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและผลิตภัณฑ์ที่ใกล้เคียง และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อนำมาเป็นแนวทางร่วมในการออกแบบและพัฒนา

3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตจากการลงพื้นที่ หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งบ้านเข็กน้อยและผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เพื่อใช้สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์

4. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง มาออกแบบและจัดทำแบบร่าง รูปแบบต่างๆ และสร้างเครื่องมือ ประเมินผลแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขจนผ่าน โดยผู้วิจัยกำหนดวิธีการในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

5. วิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามและหาค่าเฉลี่ย เพื่อสรุปรูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง สำหรับการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

6. สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม โดยสอบถามความพึงพอใจของผู้ที่สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง

7. นำผลที่ได้จากการพัฒนาและการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค จำแนกตามเพศและระดับรายได้ ของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัย

ภาพ 1 การลงพื้นที่เก็บข้อมูล

ภาพ 2 ลายผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งเขื่อน้อย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง : เรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลของการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอผ้าปักชาวเขา จากการศึกษา ลวดลายของผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์

ส่วนที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตาม เพศและระดับรายได้

ส่วนที่ 1 ผลของการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอผ้าปักชาวเขา จากการศึกษา ลวดลายของผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์

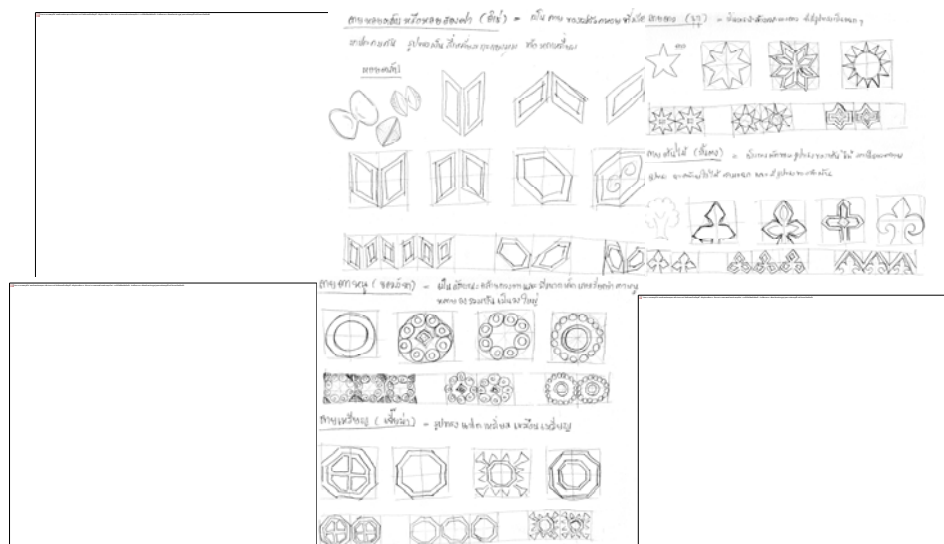
ผลจากการศึกษาข้อมูล เอกสารต่างๆ รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน กลุ่มแม่บ้าน ชาวบ้านที่อาศัยในชุมชนชาวเขาเผ่าม้ง บ้านเขื่อน้อย และกลุ่มปักผ้าของชุมชน ผู้วิจัยได้พบว่าที่มาของลวดลายต่างๆของผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งนั้น มาจากการมองเห็น การสัมผัส ล้วนแล้วแต่มาจากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็น คน พืช สัตว์ แม้กระทั่งที่อยู่อาศัย ผ่านความคิด ประสบการณ์ ความทรงจำ นำมาประยุกต์ให้เข้ากับการใช้งานวัฒนธรรม ประเพณีและ

พิธีกรรมของชุมชน ผสมผสานกับการดัดแปลงรูปทรง เรขาคณิต เพื่อง่ายต่อการสร้างสรรค์ชิ้นงานบนผืนผ้า อีกทั้งการเลือกใช้สี เป็นสื่อ ให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น ไปถึงการแสดงความเป็นตัวตนของชุมชนและชนเผ่า

รูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้พัฒนารูปแบบมาจาก ลวดลายของผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งเข็กน้อย ที่ยังคงไว้ซึ่ง อัตลักษณ์ ของความเป็นชาวเขา ผ่านผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอเหล่านี้ จากมุมมองของชุมชนชาวเขาที่มีต่อธรรมชาติรอบตัว ได้นำเอารูปร่างรูปทรงของ คน พืช และสัตว์มาสร้างสรรค์เป็นลวดลายของเครื่องแต่งกาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเอาลวดลายของผ้า ปักชาวเขาเผ่าม้งเข็กน้อยมาเป็นแนวความคิดในการพัฒนารูปแบบ จำนวน 2 รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเอาลวดลายผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งมาผสมผสาน ได้แก่ ลายกันหอยและลายหัวใจ มาจัด องค์ประกอบใหม่ ให้อยู่ในรูปทรงของลายตาหนู ผู้วิจัยให้ชื่อลายใหม่นี้ว่า ลายดอกไม้

รูปแบบที่ 2 ผู้วิจัยได้นำเอาลวดลายผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งมาผสมผสาน ได้แก่ ลายกันหอยและลายตีนหนู มาจัด องค์ประกอบใหม่ ผู้วิจัยให้ชื่อลายใหม่นี้ว่า ลายใบไม้

ภาพ 3 ลายที่ได้จากธรรมชาติ บนผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งเข็กน้อย

จากการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความชำนาญ ในด้านต่างๆ จำนวน 10 ท่าน จนได้รูปแบบที่ผ่านการประเมิน 1 รูปแบบ คือ ลายดอกไม้ ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.16$ S.D. = 0.72) ได้ ผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 7 ประเภท 15 ชิ้นงาน ดังนี้ 1) ปลอกหมอน จำนวน 2 ชิ้น 2) ผ้าพาดเตียง จำนวน 1 ชิ้น 3) หมอนอิง จำนวน 2 ชิ้น 4) ผ้าพาดโต๊ะรับแขก จำนวน 1 ชิ้น 5) ผ้ารองแจกันดอกไม้ จำนวน 1 ชิ้น 6) ผ้ารองแก้ว จำนวน 4 ชิ้น 7) ผ้ารองจาน จำนวน 4 ชิ้น

ภาพ 4 ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งเข็กน้อย

ส่วนที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตาม เพศและระดับรายได้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	34	34.0
	หญิง	66	66.0
	รวม	100	100.0
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	5	5.0
	21-25 ปี	9	9.0
	26-35 ปี	38	38.0
	36-50 ปี	33	33.0
	มากกว่า 50 ปี	15	15.0
	รวม	100	100.0
การศึกษา	ต่ำกว่ามัธยม	9	9.0
	มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	10	10.0
	ปริญญาตรี	57	57.0

ข้อมูล	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
	ปริญญาโท	24	24.0
	รวม	100	100.0
รายได้	ต่ำกว่า 10,000 บาท	14	14.0
	10,001-15,000 บาท	17	17.0
	15,001-20,000 บาท	10	10.0
	20,001-30,000 บาท	20	20.0
	30,001-50,000 บาท	24	24.0
	มากกว่า 50,000 บาท	15	15.0
	รวม	100	100.0

ตารางแสดงการประเมินระดับความพึงพอใจ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ จำแนกตามเพศ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลดังนี้

ช่วงระดับคะแนน	ความหมาย
4.50 – 5.50	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงการประเมินระดับความพึงพอใจ จำแนกตามเพศ

เกณฑ์ที่กำหนด	ชาย n=34			หญิง n=66			t	sig
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD	แปลผล		
1. ความเรียบร้อยของชิ้นงาน	4.50	0.61	มากที่สุด	4.68	0.58	มากที่สุด	-1.422	0.160
2. ประโยชน์ใช้สอย	4.17	1.16	มาก	4.59	0.74	มากที่สุด	-1.883	0.066
3. วัสดุและกรรมวิธีการผลิต	4.32	0.80	มาก	4.39	0.82	มาก	-0.411	0.682
4. ความเป็นไปได้ทางการตลาด	3.73	1.18	มาก	3.75	1.13	มาก	-0.090	0.928
5. ความเหมาะสมประนีตสวยงาม	4.02	0.83	มาก	4.04	0.88	มาก	-0.089	0.929

จากตารางที่ 2 พบว่าการประเมินระดับความพึงพอใจจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงการประเมินระดับความพึงพอใจ จำแนกตามรายได้

เกณฑ์ที่กำหนด	ต่ำกว่า 10,000		10,001-15,000		15,001-20,000		20,001-30,000		30,001-50,000		มากกว่า 50,000		F	Sig.
	n=17		n=14		n=10		n=20		n=24		n=15			
	$\overline{x}$	SD	$\overline{x}$	SD	$\overline{x}$	SD	$\overline{x}$	SD	$\overline{x}$	SD	$\overline{x}$	SD		
1ความเรียบร้อยของชิ้นงาน	4.50	0.65	4.41	0.79	4.70	0.48	4.75	0.44	4.58	0.65	4.80	0.41	1.03	0.40
2ประโยชน์ใช้สอย	4.42	0.85	4.17	0.52	4.80	0.63	4.60	0.94	4.83	0.38	3.73	1.53	3.77	0.00*
3วัสดุและกรรมวิธีการผลิต	4.50	0.65	3.82	1.07	4.90	0.31	4.25	0.78	4.54	0.65	4.40	0.82	3.05	0.01*
4ความเป็นไปได้ทางการตลาด	3.71	1.26	3.29	1.53	3.70	0.67	4.15	0.98	3.83	1.04	3.66	1.11	1.07	0.38
5มีความประณีตเหมาะสมสวยงาม	4.07	0.91	4.00	0.86	3.80	0.91	4.15	0.93	3.87	0.85	4.33	0.72	0.74	0.59

* $P < 0.05$ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 3 การประเมินระดับความพึงพอใจ เมื่อจำแนกตามรายได้ พบว่าความพึงพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอย วัสดุและกรรมวิธี มีความแตกต่างกัน

ภาพ 5 ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอผ้าปักชาวเขา จากการศึกษา ลวดลายของผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ารูปแบบการออกแบบชิ้นงานเคหะสิ่งทอของชาวเขาเผ่าม้ง มีวิธีการ คือ ใช้รูปทรง ลวดลาย จากการสังเกตจากธรรมชาติ รูปทรงและลวดลายเคหะสิ่งทอของชาวเขาเผ่าม้งบ้านเข็กน้อย ที่นิยมทำและสืบทอดกันมานานนั้นมีลวดลายพื้นฐานอยู่ 2 ลาย คือลายกันทอยและลายตีนหนู โดยลวดลายเหล่านี้จะมีการดัดทอนหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของรูปทรงและลวดลายในบางส่วน ซึ่งล้วนขึ้นอยู่กับจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของช่างแต่ละคน

จากการรวบรวมข้อมูลลวดลายของผ้าปักชาวเขา ผู้วิจัยพัฒนาได้ จำนวน 2 ลาย คือ ลายดอกไม้และลายใบไม้

รูปแบบที่ 1 (ลายดอกไม้) ผู้วิจัยได้นำเอาลวดลายผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งมาผสมผสาน ได้แก่ ลายกันหอยและลายหัวใจ มาจัดองค์ประกอบใหม่ ให้อยู่ในรูปทรงของลายตาหนู ผู้วิจัยจึงให้ชื่อลายใหม่นี้ว่า ลายดอกไม้

รูปแบบที่ 2 (ลายใบไม้) ผู้วิจัยได้นำเอาลวดลายผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งมาผสมผสาน ได้แก่ ลายกันหอยและลายตีนหนู มาจัดองค์ประกอบใหม่ ผู้วิจัยจึงให้ชื่อลายใหม่นี้ว่า ลายใบไม้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิด องค์ความรู้และอัตลักษณ์ของเคหะสิ่งทอของชาวเขาเผ่าม้ง มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอรูปแบบใหม่ให้มีความร่วมสมัย เพื่อสร้างทางเลือกที่หลากหลายให้แก่ผู้บริโภค โดยเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่าง มีเรื่องราวและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เพื่อให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เข้าได้กับวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มผู้บริโภคได้อย่างกลมกลืนลงตัวและจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จึงได้ลวดลายที่มีความเหมาะสม จำนวน 1 ลาย คือ ลายดอกไม้ สำหรับการพัฒนารูปแบบเคหะสิ่งทอจากอัตลักษณ์ชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ผลิตต้นแบบเคหะสิ่งทอ 1 ชุด ได้ผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 7 ประเภท 15 ชิ้นงาน ดังนี้ 1) ปลอกหมอน จำนวน 2 ชิ้น 2) ผ้าพาดเตียง จำนวน 1 ชิ้น 3) หมอนอิง จำนวน 2 ชิ้น 4) ผ้าพาดโต๊ะรับแขก จำนวน 1 ชิ้น 5) ผ้ารองแฉกกันดอกไม้ จำนวน 1 ชิ้น 6) ผ้ารองแฉก จำนวน 4 ชิ้น 7) ผ้ารองจาน จำนวน 4 ชิ้น

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตาม เพศและระดับรายได้

ผลจากการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบ จากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ณ จุดจำหน่ายสินค้าของฝาก สถานที่ท่องเที่ยว และที่พักในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหมดจำนวน 100 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ จำนวน 25 คนต่อสัปดาห์ ใช้เวลาในการสุ่มทั้งหมด 4 สัปดาห์ พบว่าข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีมากกว่า จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 และเพศชายจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 ส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมาคืออยู่ในช่วงอายุ 36-50 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ถัดมาในช่วงอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 ช่วงอายุ 21-25 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 และอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 รองลงมาคือมีระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0

ผลการประเมินระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบ จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภค โดยจำแนกตาม เพศและระดับรายได้ พบว่าการประเมินระดับความพึงพอใจ จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกันและจำแนกตามระดับรายได้พบว่าแตกต่างกัน ในด้านประโยชน์ใช้สอย วัสดุและกรรมวิธี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

การออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ว่ากลุ่มตัวอย่างของการวิจัยมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมาก ดังนี้

1. อภิปรายผลของการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอผ้าปักชาวเขา จากการศึกษา ลวดลายของผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าลวดลายของผ้าปักของชาวเขาเผ่าม้งนั้น ส่วนใหญ่มีแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในวิถีชีวิต เพื่อการตกแต่งเครื่องแต่งกายสำหรับสวมใส่ ตามประเพณี ความเชื่อและวัฒนธรรม ของแต่ละชนเผ่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวิษุพงศ์ แซ่หยาง (2552) อรุณวรรณ ตั้งจันทร์ (2553) ฉันทยา พรหมบุญมย์และชานนท์ ชิงชยานุรักษ์ (2550) ประสิทธิ์ ลิปรีชา (2548) และการถ่ายทอดศิลปะการตกแต่งและการปักผ้าของชาวเขาเผ่าม้งนั้น มีการถ่ายทอดจาก

รุ่นสู่รุ่นภายในครอบครัว เครือญาติและชุมชน จากประสบการณ์โดยการสอนแบบการสาธิต การสังเกต เลียนแบบ ลองผิดลอง ถูก ซักถามและการดัดแปลง ปรับเปลี่ยนจนกลายมาเป็นประสบการณ์และพัฒนาเป็นความชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิทย์ องค์ศรีรักษา (2537) เกศินี ศรีรัตน์ (2553) อนุพนธ์ สนิท (2548) รติรส บุญญะฤทธิ์ (2554) อรุณวรรณ ตั้งจันทร์ (2551) และจากการวิเคราะห์ที่มาของลายผ้าปักชาวเขาเผ่าม้งนั้น ลวดลายมีที่มาจาก การสังเกตธรรมชาติ ซึ่งได้สืบทอดกันมานั้นมีลวดลายพื้นฐานอยู่ 2 ลาย คือ ลายกันหอยและลายตีนหนู โดยลวดลายเหล่านี้จะมีการดัดทอนหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของรูปทรงในบางส่วน ล้วนขึ้นอยู่กับจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์ของช่างฝีมือแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูใจ กิณูญ (2550) ว่าการพัฒนาลายผ้าปักม้ง ได้ออกแบบลายปักโดยนำลายปักแบบดั้งเดิมของ ชาวม้ง มาผสมผสานกับลายผ้าทอพื้นบ้านภาคเหนือของอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มาประยุกต์และประสานลายเข้าด้วยกัน แล้วปักลายลงบนผ้า โดยออกแบบกำหนดตำแหน่งของลายตามต้องการ ดังนั้นการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจาก ผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จากการนำลวดลายผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง มาเป็นผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยคำนึงถึงความสวยงาม ประณีต ประโยชน์ใช้สอย เพื่อเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศภายในที่พักอาศัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิฤดี วรรณประเสริฐ (2545) เรื่องโครงการสร้างสรรค์ศิลปกรรมผ้า เพื่อติดตั้งภายในห้องพัก โรงแรมเซนทรัล แกรนด์ พลาซ่า กรุงเทพฯ เพื่อนำมาติดตั้งตกแต่งสถานที่ ประกอบกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลต่อเรื่องประโยชน์ใช้สอย เพื่อผ่อนคลายทางความรู้สึก ต่อผู้มาใช้สถานที่

2. อภิปรายผลของการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจาก ชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการแปรผลข้อมูล ของเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการศึกษาความพึงพอใจ ที่มีต่อ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ณ จุดจำหน่ายสินค้าของฝากสถานที่ท่องเที่ยว และที่พัก ในอำเภอ เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหมดจำนวน 100 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ จำนวน 25 คนต่อสัปดาห์ ใช้เวลาในการสุ่มทั้งหมด 4 สัปดาห์ พบว่า ผู้สนใจผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จากการแปรผลข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ารูปแบบของผลิตภัณฑ์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากและผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอนี้เป็นงานออกแบบประเภทหนึ่งที่สะท้อน ถึงวัฒนธรรมได้ โดยมีการนำเอาอัตลักษณ์และความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ ผสานความงามแห่งศิลปกรรมท้องถิ่นมาใช้สร้างสรรค์ ผลงาน ผวนวกทักขะเชิงช่าง สามารถสร้างคุณค่าและเกิดมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังกาบ ศักดิ์ (2552)

ข้อเสนอแนะ

1. หากมีการถอดคลี่ลายแบบมากเกินไปจะทำให้อัตลักษณ์ของลวดลายเฉพาะตัวของชาวเขาเผ่าม้ง ผิดเพี้ยนได้
2. ผ้าที่นำมาใช้สามารถปรับเปลี่ยนขนาดได้ตามความต้องการ ขึ้นอยู่กับลักษณะ ขนาดใช้สอย
3. ควรมีการศึกษาอัตลักษณ์ของเคหะสิ่งทอของชาวเขาเผ่าม้ง หมู่บ้านอื่นในพื้นที่เขตภาคเหนือ เพื่อการเปรียบเทียบ วิธีการปักและลวดลายผ้าปักของแต่ละชุมชน ว่ามีลักษณะของอัตลักษณ์ต่างกันอย่างไร
4. ควรมีการศึกษามุมปัญญาและวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าม้งในด้านอื่นๆ เพื่อเข้าถึงการดำรงชีวิตของชนเผ่า จนกลายมาเป็นที่มาของลวดลายต่างๆบนผืนผ้า
5. ควรมีการศึกษาลวดลายเคหะสิ่งทอของชาวเขาเผ่าอื่นๆ แล้วนำมาออกแบบลวดลายเชิงพาณิชย์ เพื่อเป็นการยกระดับงานหัตถกรรมสู่ระดับสากลและอีกทั้งเพื่อเป็นการดำรงไว้ซึ่ง อัตลักษณ์ของชนเผ่า

เอกสารอ้างอิง

ชูใจ กิณญ.(2550). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองชาวเขาเผ่าม้ง บ้านเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ธัญญา พรหมบุรุษและชานนท์ ชิงชยานุรักษ์ (2550) การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นและการตลาด

ในพื้นที่โครงการหลวง : กรณีศึกษาผ้าปักและผ้าบาติกชาติพันธุ์ม้ง. , รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สถาบันวิจัย
เชียงใหม่., เชียงใหม่

ประสิทธิ์ สีสรีชา. (2548).การค้าข้ามพรมแดนกับอัตลักษณ์ม้ง.,รายงานการวิจัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.)

พระวิฑูรย์ แห่งหยาง.(2552). ศึกษาความเป็นมาและความเชื่อมั่นที่ปรากฏในลายปักบนผืนผ้าของชาวเขาเผ่าม้ง บ้าน

ห้วยทรายเหนือ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก,การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง มหาวิทยาลัยนเรศวร.,พิษณุโลก
รติกร กลิ่นประทุม, ศราวุธ โรจน์รัตนรักษ์, พรพรรณ ไสยวรากุล. หลักสูตร อิเลคทรอนิกส์ วิชาแนวคิดและทฤษฎีทาง

มานุษยวิทยา. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2553,

<http://cyberlab.lh1.ku.ac.th/elearn/facuty/social/soc65/13-2.html>

รติรส บุญญะฤทธิ์. (2554). โครงการวิจัยการออกแบบลวดลายในงานผ้าปักด้วยมือสำหรับใช้ในงานเคหะสิ่งทอ :

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

วรวิทย์ องค์กรุทธรักษา.(2537). กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการปักผ้าของชาวเขาเผ่าเย้า บ้านห้วยแม่ซ้าย จังหวัด

เชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศิลปศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อังกาบ คักดี. (2552). การศึกษาและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าทอมือ จังหวัดอุดรธานี กรุงเทพฯ : สถาบัน

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อภิฤดี วรณประเสริฐ. (2545). โครงการสร้างสรรค์ศิลปกรรมผ้าเพื่อติดตั้งภายในห้องพักโรงแรมเซ็นทรัลแกรนด์พลาซา

กรุงเทพฯ. : วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ศิลปะ (ประยุกต์ศิลปศึกษา) มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อนุพันธ์ สนิท. (2548). การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวม้งกับวัฒนธรรมไทย : กรณีศึกษาชาวม้งบ้านหนองหอย

ใหม่ ตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.,วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนา
ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.,เชียงใหม่

อรุณวรรณ ตั้งจันทร์ (2551). บทความเชิงวิเคราะห์ผลงานศิลปะและการออกแบบ.ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะและ

การออกแบบ.ภาควิชาศิลปะและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

อรุณวรรณ ตั้งจันทร์ (2553).การออกแบบผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอ

เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ : วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่1 ฉบับที่ 2

เกศินี ศรีรัตน์.(2553). บทบาทของผ้าปักต่อวิถีชีวิตชาวม้งบ้านหนองหอย ต.แม่แรม อ.แมริม จ.เชียงใหม่. งานวิจัย

โครงการหลวง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนพื้นที่สูง ,เชียงใหม่

เครือข่ายข้อมูลกาญจนาภิเษก. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2553, จาก www.kanchanapisek.or.th.

เฉลิมพล ไชยรัตน์ชัชวาล. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2553, จาก www.ttistextiledigest.com